

Protokollsbilaga B

Direktionens protokoll 101125, § 11

PM

DATUM: 2010-11-19
AVDELNING: Administrativa avdelningen
HANDLÄGGARE: Henrik Gardholm
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N



SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2010-587-ADM

■ Uppdatering av regler för bokföring och årsredovisning i Sveriges riksbank

1. Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta att fastställa förslaget till regler för bokföring och årsredovisning för Sveriges riksbank enligt bilaga med ikraftträdande den 31 december 2010.

2. Bakgrund

Sedan 1 januari 2004 har Riksbankens regler för bokföring och årsredovisning överensstämt i tillämpliga delar med Europeiska centralbankssystemets redovisningsriktlinje. Från och med 1 januari 2007 har detta dessutom varit reglerat i riksbankslagen. De regler som hämtats från Europeiska centralbankssystemets redovisningsriktlinje återfinns i § 19 samt bilaga 1-6. Avvikelser utöver det faktum att Sverige inte övergått till euro har markerats i regeldokumentet. Senast Riksbankens regler för bokföring och årsredovisning uppdaterades var 5 november 2008. Det nuvarande regeldokumentet planeras att omvandlas till ett policydokument under 2011.

Med anledning av att ECB-rådet antog en ny redovisningsriktlinje (ECB/2010/20) den 11 november 2010 föreslås att Riksbankens redovisningsregelverk uppdateras med de förändringar som gjorts. ECB-rådet har från och med 2007 fattat fyra stycken separata tilläggsbeslut ECB/2007/20, ECB/2008/21, ECB/2009/18 och ECB/2009/28 som nu tillsammans med några ytterligare kompletteringar förs in i den senaste versionen av riktlinjen (ECB/2006/16). Tilläggsbesluten påverkar för tillfället inte Riksbankens redovisning på grund av att de avser instrument och transaktioner som Riksbanken inte använder. Det är dock lämpligt att regelverken överensstämmer så långt som möjligt och det är dessutom möjligt att Riksbanken kommer att ha användning av dessa regler i framtiden.

Vissa mindre ändringar har dessutom föreslagits i syfte att anpassa ordvalet till den svenska översättningen av Europeiska centralbankssystemets riktlinje som publiceras i Europeiska unionens officiella tidning.

Vidare föreslås att regelverket kompletteras med en redovisningsprincip för minnesmynt och minnessedlar samt att årsredovisningen ska innehålla en kassaflödesanalys.

Dessutom föreslås några mindre ändringar i bestämmelser avseende årsredovisningens innehåll och avlämnande, förvaring av räkenskapsinformation samt aktivering av anläggningstillgångar.

Nedan lämnas en kort redogörelse för samtliga ändringsförslag.

3. Ändringsförslag med anledning av Europeiska centralbankssystemets nya redovisningsriktlinje.

Grundläggande redovisningsprinciper, Redovisning av tillgångar och skulder, Affärsdagsredovisning (§ 19 punkt 1-3)

Endast mindre anpassningar till den svenska översättningen föreslås.

Värderingsregler för balansräkningen (§ 19 punkt 4)

I punkt 3 föreslås att omvärderingsresultat avseende innehav av särskilda dragningsrätter (SDR) skall nettoredovisas med omvärderingsresultat avseende derivatinstrument bestående av SDR-korgens valutor som satts samman för att motverka omvärderingsresultatet för SDR-innehavet. Denna regel hade inte behövts om det funnits en terminsmarknad för SDR.

I punkt 5 föreslås att värdepapper som klassificerats att innehas till förfallodagen skall värderas till upplupet anskaffningsvärde med avdrag för eventuell värdeminskning. Det föreslås även att dessa värdepapper får säljas före förfallodagen: om den andel som säljs inte bedöms betydelsefull i relation till det samlade innehavet av värdepapper som "innehas till förfallodagen", eller om värdepapperna säljs samma månad som förfallodagen infaller eller under exceptionella omständigheter, t.ex. en avsevärd försämring av emittentens kreditvärdighet, eller efter penningpolitiskt beslut av Riksbankens direktion. Bakgrunden till denna regel är att värderingsvinster och -förluster som uppkommer till följd av ränteförändringar avseende värdepapper som innehas till förfallodagen endast är temporära. Att redovisa dessa temporära värderingsvinster och -förluster kan ge en missvisande bild av det faktiska resultatet och därför bör det finnas möjlighet att undvika detta genom värdering till upplupet anskaffningsvärde. Det krävs dock ett formellt klassificeringsbeslut innan värdering till upplupet anskaffningsvärde får ske. För att undvika att denna värderingsprincip används i syfte att undvika redovisning av realiserade prisleförluster föreslås även detaljerade regler som kraftigt begränsar möjligheten att sälja dessa värdepapper före förfallodagen. Förslaget överensstämmer i allt väsentligt med den internationella redovisningsstandarden IAS 39. I denna standard framgår att investeringar som hålls till förfall ska värderas till upplupet anskaffningsvärde och även där begränsas möjligheten att sälja dessa värdepapper före förfallodagen.

Reverserade transaktioner (§ 19 punkt 5a)

I punkten 5 föreslås ett förtydligande av att automatiska värdepapperslån endast skall tas upp i balansräkningen om säkerhet ställts i form av kontanter som inbetalts till ett konto hos Riksbanken.

Därutöver föreslås två mindre översättningsanpassningar.

Omsättningsbara egetkapitalinstrument (§ 19 punkt 5b)

Här föreslås regler för redovisning av egetkapitalinstrument t.ex. aktier. Reglerna som föreslås överensstämmer med regelverkets grundläggande principer.

Säkring av ränterisk på värdepapper med derivatinstrument (§ 19 punkt 5c)

Det föreslås att om ränterisk på värdepapper reduceras genom derivatinstrument skall resultatet nettoredovisas.

Syntetiska instrument (§ 19 punkt 5d)

Det föreslås att orealiserade vinster och förluster från instrument som kombinerats till ett syntetiskt instrument skall nettas vid årets slut. Ett exempel på syntetiskt instrument är en obligation som kombinerats med ett derivatinstrument för att generera motverkande resultat vid ränteförändringar.

Resultatavräkning (§ 19 punkt 7)

Det föreslås att förluster som uppstått på grund av värdeminskning skall föras till resultaträkningen och får inte återföras under påföljande år om inte värdeminskningen återhämtats.

Det föreslås vidare att internräntemetoden skall användas istället för linjär avskrivning vid beräkning av amortering av över- och underkurser för diskonteringspapper för vilka vid förvärvstillfället mer än ett år återstår av löptiden. Detta innebär att amorteringen under diskonteringspapprets löptid ska motsvara investeringens internränta.

Dessutom föreslås förtydliganden av att upplupna kostnader och intäkter ska omräknas till bokföringsdagens valutakurs och räknas med i valutapositionen.

Transaktionskostnader (§ 19 punkt 8)

Det föreslås ett förtydligande av att avveckling av kapitalbelopp från reverserade transaktioner i utländsk valuta eller guld inte skall anses förändra innehavet av respektive valuta eller guld.

Dessutom föreslås några anpassningar till den svenska översättningen.

Valutasvappar, Räntefuturekontrakt, Räntesvappar, Värdepappersterminer (§ 19 punkt 11, 12, 13 och 15)

Det föreslås några anpassningar till den svenska översättningen.

Bilaga 1 Ordlista

Med anledning av att ett antal nya termer och begrepp införts med ändringsförslagen ovan föreslås att ordlistan uppdateras med förklaring av dessa.

Bilaga 2-5 Uppställningsform och värderingsregler för balansräkningen

Beskrivning av balansposterna samt värderingsprinciperna föreslås uppdateras i enlighet med de ändringar som föreslagits i § 19.

Därutöver föreslås att utestående fordringar som är resultatet av om någon av Riksbankens motparter inte skulle fullgöra sina skyldigheter skall redovisas under balansräkningsposten övriga tillgångar och värderas till nominellt värde alternativt återvinningsvärdet. Det föreslås även att tillgångar eller fordringar som övertagits

och/eller förvärvat i samband med att säkerheter realiserats redovisas under denna post och värderas till sitt anskaffningsvärde.

I syfte att förtydliga redovisningen av penningpolitiska transaktioner föreslås att värdepapper som innehas i penningpolitiska syften samt övriga fordringar/skulder i svenska kronor på/till kreditinstitut i Sverige skall redovisas under separata rubriker i balansräkningen. Dessutom föreslås att rubrikerna för utlåning/skulder i svenska kronor till penningpolitiska motparter ändras till utlåning/skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterad/e till penningpolitiska transaktioner. Beskrivningen av de penningpolitiska balansräkningsposterna föreslås dessutom ändras för att bättre överensstämja med Regelverket för RIX och penningpolitiska instrument.

4. Ändringsförslag som inte ingår i Europeiska centralbankssystemets redovisningsriktlinje

Sedlar och mynt (§ 19 punkt 6)

Med stöd av Riksrevisionens rekommendation i sin granskningsrapport avseende granskningen 2006 kompletterade Riksbanken 2007 sina redovisningsregler med hur olika beslut om sedlar och mynts giltighet skall behandlas i redovisningen. Den redovisningsprincip som beslutades, se nedan, överensstämde med den princip som tillämpats vid beslut om sedlar och mynts giltighet sedan 1998.

“Utelöpande sedlar och mynt som upphört att vara lagliga betalningsmedel skall föras till resultaträkningen senast då dessa inte längre inlöses av Riksbanken. De bör dock föras till resultaträkningen tidigare, förutsatt att endast ett mindre belopp förväntas återstå att lämnas in för inlösen och att det samtidigt görs en avsättning för detta belopp().”*

Dessutom beslutades att definitionen av F ändrades från “F är värdet av förstörda sedlar och mynt till “M är värdet av makulerade och avskrivna sedlar och mynt”.

I syfte att förtydliga detta beslut föreslås nu att “bör” ersätts med “skall” i andra meningen av bestämmelsen samt att “avskrivna” ersätts med “resultatförda” i definitionen av M.

Dessutom föreslås att utelöpande minnesmynt och minnessedlar ska även om de inte upphört att vara lagliga betalningsmedel föras till resultaträkningen när utgåvan varit utelöpande i mer än tio år. Motiveringen till detta förslag är att det inte är sannolikt att Riksbanken kommer att behöva lösa in någon väsentlig andel utelöpande minnesmynt och minnessedlar eftersom de främst används som samlarföremål och betingar normalt ett högre marknadsvärde än det nominella beloppet som erhålls vid inlösen hos Riksbanken. Under de senaste fem åren har Riksbanken endast löst in minnesmynt motsvarande ett värde på 2 miljoner kronor per år. Även om få minnesmynt blir föremål för inlösen är det rimligt att ett antal år får passera innan skulden skrivs av. Den allmänna preskriptionstiden för fordringar det vill säga tio år bedöms vara en lämplig tidsperiod innan skulden skrivs av i bokföringen. I bokslutet 2008 tillämpades tio år då utelöpande sedlar som upphört att vara lagliga betalningsmedel fördes till resultaträkningen.

Vid tillämpning av tio år vid resultatföring av utelöpande minnesmynt och minnessedlar kommer drygt 500 miljoner kronor att redovisas som intäkt i bokslutet för 2010.

I och med att ovanstående bestämmelse avser komplettering av en punkt i § 19 som inte reglerats i Europeiska centralbankssystemets redovisningsriktlinje avslutas bestämmelsen med (*).

Årsredovisningens innehåll och avlämnande (§ 19)

Med anledning av att årsredovisningens innehåll och avlämnande regleras i riksbankslagen föreslås att hänvisning sker dit istället för att återges i detta regelverk.

Tilläggsupplysningar i årsredovisningen (§ 21)

I § 21 föreslås ett förtydligande av att Riksbanken ska lämna upplysning om balans- och resultaträkningsposternas innehåll i form av noter.

Kassaflödesanalys (§ 26)

Det föreslås att regelverket uppdateras med att årsredovisningen ska innehålla en kassaflödesanalys. Riksbanken har sedan 2008 presenterat en kassaflödesanalys i årsredovisningen i överensstämmelse med en internationell redovisningsstandard (IAS 7).

Förvaring av räkenskapsinformation (§ 28-30)

Det föreslås att paragraferna som behandlar arkivering av räkenskapsinformation stryks och ersätts med att hänvisning sker till arkivlagen (1990:782) i § 5. Detta innebär att räkenskapsinformation kommer att följa samma regler som gäller för övrig information i Riksbanken och andra statliga myndigheter. Arkivlagen kräver bland annat att viss information ska bevaras i evig tid för exempelvis forskningsändamål.

Bilaga 2 Uppställningsform och värderingsregler för balansräkningen

Det föreslås att beloppsgränsen för bokföring av materiella och immateriella anläggningstillgångar höjs från 10 000 kr exklusive moms till ett halvt prisbasbelopp d.v.s. för närvarande drygt 20 000 kr. Detta föreslås med anledning av att Ekonomistyrningsverket infört motsvarande höjning i ett allmänt råd gällande statliga myndigheter. Dessutom föreslås att för internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar, till exempel egen IT-personals arbete vid anskaffande av IT-system, ska gränsen för vad som aktiveras vara högre. Detta överensstämmer med en handledning från Ekonomistyrningsverket och motiveras med att det sällan är meningsfullt att aktivera mindre utvecklingsprojekt med tanke på det administrativa merarbetet.